

Namens de Nederlandse kameraden

Grafrede

gehouden door Dr. P. F. van Bommel, oud-chef van de afdeling Organisatie van het Stafkwartier van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten te 's-Gravenhage.

— o —

Als stafofficier van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten moge ik namens de Hollandse kameraden een afscheidswoord spreken bij de laatste rustplaats van onze medestrijder Boy Ecury.

Het valt moeilijk om onder de stralende zon van Aruba zich terug te denken in het door de oorlog zwaar geteisterde Nederland, waar een wrede bezetter heerste en honger en dood waarden door de sombere verlaten straten.

Toen op de 10de Mei 1940 op een prachtige letemorgen de duizenden Nazi vliegtuigen boven Nederland verschenen en hun dodelijke last afwierpen, verstarde het leven in het vreedige en arbeidzame Nederland.

De eerste reactie op de onafwendbare capitulatie aan de overmachtige overweldiger was een doffe verslagenheid, die echter slechts van korte duur was. Immers reeds spoedig kwam er verzet tegen de willekeur en de tyrannie van de vijand. Elk openlijk verzet werd in bloed gesmoord en zo ontstond het ondergrondse verzet, eerst plaatselijk maar langzamerhand meer en meer georganiseerd over het gehele land.

In Juni 1940 organiseerde onze grijze vrijheidstrijder Luitenant-Generaal Jonkheer Roell de verzetsbeweging "de Ordedienst" en jij, Boy was een der eersten, die zich aansloten. 4½ jaar lang heb je gestreden in de ondergrondse verzetsbeweging. Het is goed, dat op dit plechtige ogenblik begrepen wordt wat dat wil zeggen. 4½ jaar lang ben je door Nederland getrokken, vaak opgejaagd als een wild dier, om je plicht te doen als strijder in het ongeziene ondergrondse leger.

In 1942 moest je uit Tilburg vluchten omdat de handlangers van onze beulen je daar te goed kenden en je werkte achtereenvolgens in Oosterwijk, Delft en Rotterdam.

Toen alle jonge mannen als vogelvrijen op straat en in hun huizen werden gevangen genomen om als slaven naar Duitsland te worden weggevoerd, moesten de jongere ondergrondse strijders nog meer dan te voren zich in het duister bewegen. Het feit alleen al, dat zij zich op Nederlandse bodem bevonden, was reden om hen gevangen te nemen. Iedereen, die deze jonge mannen in zijn huis verborg, stelde zich bloot aan een snelle dood voor een executiepeloton of aan een langzame dood in een van de concentratiekampen. On-

der zulke omstandigheden heb je 4½ jaar geleefd en gestreden. Aan talrijke wapenfeiten heb je deelgenomen; je hebt je met je kameraden begeven in het hol van de Nazis, je hebt deelgenomen aan overvallen op Naziegevangenis om gevangen genomen kameraden te bevrijden en je hebt deelgenomen aan overrompelingen van wapendepots om de ondergrondse strijdkrachten van wapens te voorzien.

Je hebt meerdere malen meegeholpen om de Nazi-troepen-transporten op te houden door de treinen te doen deraileren; je hebt in duistere nachten de wapens, die door onze Britse bondgenoten werden afgeworpen, helpen verzamelen en naar veilige bewaarplaatsen vervoerd.

In Juli 1944 werden jij en een aantal kameraden van Delft naar Rotterdam gezonden voor enige belangrijke opdrachten. Je wist, dat deze opdrachten levensgevaarlijk waren en in September 1944 heb je bij je zuster een afscheidsbrief aan je ouders achtergelaten voor het geval je iets zou overkomen. In deze brief heb je gesproken van de grote plicht, die je riep. De grote plicht, ja, je hebt begrepen het zinnebeeld van de Nederlandse leeuw met de bundel pijlen tot een onbreekbaar geheel bijeengebonden door een oranjeoord. Je hebt begrepen, dat, wanneer de vijanden van Nederland erin zouden slagen dit oranjeoord te vernietigen, de bundel pijlen uit elkander zou vallen en elke pijl afzonderlijk gemakkelijk gebroken zou kunnen worden.

Je hebt dit begrepen en je bent bereid geweest je jonge leven te geven om mee te helpen Groot-Nederland te redden van de beraamde ondergang.

1½ maand nadat je deze brief geschreven had, had de contraspionage de activiteit van jou en je kameraden ontdekt en toen je op Zondag 5 November 1944 uit de kerk kwam, werden jij en enkele kameraden gegrepen en - voor jullie je hebt kunnen verdedigen, werd je weggevoerd.

In je zak had je twee automatische pistolen en daarmee was je doodvonnis geveld, de volgende morgen werd je door het standgerecht terdoodveroordeeld.

De Nazibeulen trachtten je te verleiden en behoefden je de vrijheid en behouden terugkeer naar Aruba en het huis van je ouders, wanneer je hun zou zeggen waar je andere kameraden verstoppt waren.

Je antwoord is toen geweest: „In het huis van mijn ouders is geen plaats voor een verrader. „Toen hebben ze je op de 6de November 1944 weggebracht naar de duinen van Waalsdorp en voor de Nazikogels een einde maakten aan je jonge leven, heb je geroepen: „Leve de Koningin.”

Jongen, en nu staan we aan je laatste rustplaats. Wij allen, die in de rijen van de ondergrondse strijders gestreden hebben, wisten, dat wij mogelijk eens in de lopen van een executiepeloton zouden blikken. Wij allen hadden ons voorgenomen om nooit in onze doodsangst de kameraden te verraden, maar of we allen werkelijk zo moedig zouden kunnen zijn, zou moeten blijken. Jij hebt je moed en je trouw bewezen, Ernst en ik dank je daarvoor namens de kameraden.

Op ons overlevenden rust de dure plicht om ervoor te waken, dat jij en de andere martelaren van Nederland niet voor niets gestorven zijn.

Jij hebt je plicht glorieus vervuld, kameraad; Aruba en Nederland zijn trots op je.

Je bent een held geweest, Ernst, rust zacht.

ARUBA.